

Kvalt 29.5.2017

Asia 6

Liite nro 3

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Audiator Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

Tark.Hk 5.5.2017
Asia 5
Liite nro 1

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2016

Pyhäjärven kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Pyhäjärven kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2016. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernihoito vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Keskeneräisten oikeustapausten vuoksi emme ota kantaa näiden asioiden osalta tilivelvollisten vastuuvapauteen. Vuoden 2016 hallintoa on pääsääntöisesti hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupunginhallituksen määräraha ylittyi 451 480 euroa Selänteen johdosta. Investointimäärärahoissa oleellinen ylitys oli terveyskeskus 302 974 euroa. Talouden tasapainottomat toimet ovat välttämättömiä, jotta turvataan kaupungin mahdollisuudet tuottaa asukkailleen palveluja.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta edellyttäen, että kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion ylitykset.

Pyhäjärvellä 26.4.2017

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Simo Paakkola
JHT- ja HT -tilintarkastaja

Kaupungin ja kaupunkikonsernin vuoden 2016 tilinpäätös

1903/02.02.01/2017

KHALL 27.03.2017 § 106

Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Kirjanpitolain soveltaminen kunnan kirjanpidossa näkyy tilinpäätöksen sisältövaatimuksissa. Tase laaditaan kirjanpitoasetuksen mukaisesti. KPA 1:6 §:n tasekaava on yhteinen kaikille kirjanpitovelvollisille. KPL:n mukainen tase antaa mahdollisuuden arvioida kunnan omavaraisuutta ja velkaisuutta samoilla tunnusluvuilla muiden kirjanpitovelvollisten kanssa.

Tuloslaskelma perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuotoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmakaavan mukaan toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tulo- ja menolajeittain.

Tilinpäätökseen sisältyvä rahoituslaskelma täydentää tilinpäätösinformaatiota osoittamalla tulo-rahoituksen määrän ja riittävyyden investointien ja pääoman palautusten kattamiseen. Rahoituslaskelma osoittaa myös rahoitustarpeen, jonka kunta joutuu kattamaan lainanotolla tai vähentämällä rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutuneita varoja. Rahoituslaskelman laatiminen perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen.

Talousarvion toteutumisvertailu antaa tietoja kunnan varainkäytöstä kunnan päättäjille, asukkaille ja sidosryhmille. Toteutumisvertailun tiedot saadaan talousarviosta ja toteutuneesta kirjanpidosta. Seuranta on sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on määrärahat ja tuloarviot eri toiminnoille hyväksynyt.

Tilinpäätökseen kuuluu toimintakertomus, jonka laatimisesta vastaa kaupunginhallitus. Kuntalain (410/2015) 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tuloksen käsittelystä.

Pyhjäjärven kaupungin tilinpäätös vuodelta 2016

Toteutuneet ulkoiset toimintatuotot olivat 3.301.907 euroa ja toimintakulut olivat 42.787.137 euroa. Toimintakatteeksi muodostui yhteensä -39.485.230 euroa, joka jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2016 talousarvioon verrattuna ulkoiset toimintatulot toteutuivat 91,8 % sekä toimintakulut 100 %. Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 293.031 euroa sekä toimintakulut alittuivat 3.338 euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakate ylittyi 289.693 euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakate toteutui 100,7 % vuoden 2016 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Pyhjäjärven kaupungin toimintakulut sisältävät Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle maksetut hallinnosta ja palveluista aiheutuneet kustannukset. Pyhjäjärven osuus hallinnon ja palvelujen kustannuksista oli 25.363.641 euroa. Kustannukset ylittyivät noin 650.000 euroa vuoden 2016 talousarvioon verrattuna. Talousarvion toteutuma oli 102,64 %. Selännepalvelujen kustannusten osuus oli 61 % Pyhjäjärven kaupungin ulkoisista menoista. Vuoden 2016 Selännepalvelujen toteutuma ei sisällä varhaiskasvatuksen kustannuksia, koska nämä kustannukset siirtyivät kaupungin sivistystoiminnan kustannuksiksi vuoden 2016 alusta alkaen.

Investointien toteutuma oli yhteensä 5.346.681 euroa. Toteutuma oli 107,8 % talousarvioon varatusta määrärahasta.

Lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 17.913.293 euroa, joka on 3.287 euroa/asukas. Tilinpäätösvuonna nostettiin talousarviolainaa 8,5 M€ kuten oli talousarviossa hyväksytty. Omavaraisuusaste 31.12.2016 oli 59,8 %. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Tuloveroprosentti vuonna 2016 oli 19,75 %. Verotulokertymä oli yhteensä 21.030.291 euroa, toteutuma talousarvioon verrattuna oli 102,6 %. Valtionosuuksia kertyi 15.219.452 euroa, joka toteutui 100,4 % talousarvioon verrattuna.

Vuosikate oli -2.785.470 euroa, mikä merkitsee sitä että toiminnan kokonaistulot eivät riittäneet kattamaan kokonaismenoja. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1.821.272 euroa. Tili-

kauden tulokseksi muodostui -4.606.742 euroa. Varausten, rahastojen ja poistoerojen muutosten jälkeen tilikauden alijäämäksi jäi -3.760.698 euroa.

Kaupunginhallitus päätti 27.2.2017 § 69, että investointirahaston pääoma 1.063.918,04 euroa sekä jäljellä olevat investointivaraukset 1.439.118,74 euroa käytetään sairaalan rakentamiseen liittyvään pitkävaikutteiseen investointihankkeeseen. Investointirahaston sekä investointivarausten pääomat (2.503.036,78 euroa) kirjataan poistoeroksi, jota kirjataan poistoeron muutoksien kautta tilikauden tulosta parantamaan tulevina vuosina. Kaupunginhallitus päätti myös, että edellisinä vuosina päätetyt poistoeron muutokset käsitellään aikaisempien suunnitelmien mukaisesti ja tuloutetaan tehtyjä poistoeroja yhteensä 846.043,59 euroa. Tilikauden alijäämä katetaan taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Oheismateriaalina nro 1
Pyhäjärven kaupungin vuoden 2016 tilinpäätös ja toimintakertomus

Vt. kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus

1. Hyväksyy vuoden 2016 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.
2. Allekirjoittaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2016.
3. Valtuuttaa keskustoimiston tekemään tarvittaessa teknisiä tarkistuksia ja täsmennyksiä tilinpäätösasiakirjaan.
4. Jättää tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2016 tilintarkastajien tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan arvioitavaksi valtuuston asettamien tavoitteiden osalta.
5. Saattaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2016 tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.
6. Esittää valtuustolle, että tilikauden alijäämä 3.760.698,32 euroa siirretään taseen oman pääoman yli- / alijäämätilille.

Päätös:

Vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi esitteli vuoden 2016 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleiskatsauksen kaupunginhallitukselle klo 14.05-14.15.

Kaupungin vuoden 2016 tilinpäätösta ja toimintakertomusta olivat toimialueiden osalta paikalla kokouksessa esittelemässä:

Alueelliset maaseu- tupalvelut Sivistystoimi	Maaseutujohtaja Pa- si Liikanen Sivistysjohtaja Jukka Lehtosaari	Klo klo 14.15-14.32 Klo 14.32-15.13
Tekninen toimi	Tekninen johtaja Sami Laukkanen	Klo 15.15-15.57
Hallintotoimi	Kaupunginkamreeri Sari Nissilä	15.57-16.45

Kaupunginhallitus piti kokoustaun klo 16.45-16.55.

Hallintotoimi	Vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi	Klo 16.55-17.40
---------------	--	-----------------

1. Tyyne Tuikka esitti, että hän ei hyväksy kohtaa 1. ja että koh-
ta 1. poistetaan. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Ari Varis esitti, kaupunginhallitus käsittelee tilinpäätöksen vuodel-
ta 2016 kokouksessaaan 10.4.2017. Esitystä ei kannatettu, joten
se raukesi.

Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdotuk-
sen kohdan 1.

Tyyne Tuikka ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen kohtaan 1.

Tyyne Tuikan kirjallinen eriävä mielipide on pöytäkirjan liitteenä
nro 1.

2. Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdo-
tuksen.

3. Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdo-
tuksen.

4. Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdo-
tuksen.

5. Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdo-
tuksen.

6. Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdo-
tuksen.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kir-
joitetun otteen oikeaksi todistaa:

Pyhäjärvellä 5.5.2017

Kirsti Kinnunen
hallintosihteeri